

defunctus, et sepultus est ad beatum Petrum apostolum, die octava mensis Novembris. Hic dimisit per obsequia sua, et ad omnem clerum rogam unam integram. Hic fecit ordinationes tres, presbyteros

et Marianus Scotus in Chronico habet. Parte alia cum Gotfridus Viterbiensis, Martinus Polonus in Chronico, auctor Fasciculi temporum, et plures Catalogi pontificum Rom. habeant Deusededit sedisse annos tres et dies viginti, consequens est ordinationem ejus a nobis recte alligatam cum die 19 Octobris

novem, diaconos quinque, episcopos per diversa loca numero viginti novem. Et cessavit episcopatus mensem unum, dies sexdecim.

anni 615, eumque obiisse die octava Novembris anni sexcentesimo decimo octavi. Ejus nomen in Martyrologio Galesinii et in antiquioribus non legitur quidem, sed Baronius, ob præclaras ejus virtutes, illud Martyrologio Romano a se auctoritate apostolica emendato ad diem 8 Novembris inscripsit. PACIUS.

DEUSEDIT^a PAPÆ

EPISTOLA AD GORDIANUM HISPALENSEM EPISCOPUM.

Qui proprios filios de sacro fonte suscipiunt ab uxoribus separentur; et prohibetur ne quis commatrem suam in uxorem accipiat.

(Mansi Collect. Concil. t. X.)

Deusedit, sanctæ Romanæ et apostolicæ Ecclesiæ episcopus, Gordiano, Hispalensis Ecclesiæ coepiscopo et fratri dilectissimo.

Pervenit ad nos diaconus vester, vestræ sanctitatis epistolam ferens, quod quidam viri etiam et mulieres, præterito Sabbato paschali die, præ magno populorum incursu, nescientes, proprios suos filios suscepissent ex lavacro sancto. Cupis ergo scire si pro tali accidente ratione debeant viri et mulieres ad suum proprium redire usum, an non. Nos vero moesti hac in re inquisivimus^b priorum patrum nostrorum dicta. Invenimus autem in archivis hujus apostolicæ sedis jam talia contigisse in ecclesiis Isauriæ, Ephesiorum, simulque Hierosolymæ, et etiam aliarum civitatum. Episcopis etiam earum civitatum ab hac apostolica sede volentibus scire utrum viri et mulieres redirent ad proprium, beatæ memoriæ sanctissimi Patres, Julius, Innocentius, et Coelestinus, cum episcoporum plurimorum et sacer-

^a Unicam Deusedit papæ epistolam ex Labbeo accepimus, nec plures in mss. Codicibus nactus sum; sed ex isidem mss. Codicibus animadversione dignum censeo inscriptionem aliquando diversam referre: quo enim loco in Editis dirigitur Gordiano Hispalensi episcopo, in ms. Codice Pistoriensis anorum saltem octogentorum, in quo Isidori Mercatoris ex-tat collectio, præfert: Gordiano Hispaniarum Ecclesiæ coepiscopo. Hæc vere lectio alicujus est momenti, cum ex vulgata inscriptione argumentum deduxerit Labbeus contra epistolæ hujus sinceritatem; animadvertit enim Hispalensi Ecclesiæ per hæc tempora non Gordianum, sed Isidorum præfuisse. Ex hac ergo correctione nostra argumentum istud evertitur; quanquam alia sunt quæ suspiciosam hanc ipsam epistolam efficiunt, ut v. g., eadem ipsa scriptio ab ætatis ejus moribus plane aliena: nullus enim præce-

dotum consensu [conventu], in ecclesia beatorum principis prohibentes talia perscripserunt, et confirmaverunt, ut nullo modo jam se in conjugium recipere mulieres aut viri quicumque aliqua ratione susceperunt natos proprios; sed separarent se, ne, suadente diabolo, tale vitium peccati inoleat [innotescat] per mundum, et universorum error accrescat. Scitis quia quomodo sunt septem dona Spiritus sancti, ita sunt septem dona baptismi, a primo pabulo sacrați salis et ingressu sanctæ ecclesiæ usque ad confirmationem [consummationem] Spiritus sancti per chrisma. Ab hoc ergo primo Spiritus sancti dono usque ad septimum nullus Christianus suam commatrem in conjugium suscipere debet; et qui præsumperit, anathematis vinculo religetur in perpetuum, nisi penitentiam egerit digne. Mulieres vero, cum separatæ fuerint pro hac illicita re, a propriis viris totam præcipimus recipere dotem, quam in die nuptiali receperunt; et post expletum annum recipiant alium virum, similiter et vir uxorem^c.

^c dentium sive proxime subsequentium pontificum hoc titulo se ornat: *Deusedit sanctæ Romanæ et apostolicæ* (deest *apostolicæ* in mss. Cod.) *Ecclesiæ episcopus*. Post sanctum Gregorium, vix alium titulum sibi præscribent pontifices Romani, quam: *Servus servorum Dei*, ut ex litteris Bonifacii V discimus. Adde disciplinam in hac epistola traditam de connubii dissolutione, si forte accidisset, ut vir inscius imprudensque filium ex uxore susceptum e sacro fonte levasset, absonam esse, ac plane contrarium delinisse Nicolaum I papam, in fragmento illius epistolæ ad Salemonium, forte Salomonem, quod ex ms. Cod. suo loco proferam.

^b Ed. Rom., *ex hoc moesti inquisivimus*.

^c Conjugia dissolvi lex humana concessit, divina prohibuit; per se enim Veritas dixit: *Quod Deus conjunxit*, etc. (S. Greg., *epist.* 39 l. ix, cap. 2.)

APPENDIX.

Decretum de electione Romani pontificis Deusedit papæ nomine promulgatum inseruit in sua collectione Udalricus Bambergensis, cujus Codicem vulgavit Eccardus in cor. Historicor. medii ævi, t. II, col. 188. An genuinum illud sit, nec ne, alii disputant; mihi salis est illud ita exhibere, quale illic legitur. Prætereundum tamen non arbitror hoc ipsum

PATROL. LXXX.

decretum iisdem verbis ab aliis Stephano IV, ab aliis VI, ab aliis impostori cuiquam tribui.

Deusedit Romanus pontifex decreto suo instituit, dicens:

Quia sancta Romana Ecclesia, cui, Deo auctore, præsidemus, plurimas patitur violentias, pontifice